

Badsjö av en grusgrop i Markitta Sid 6

Tolkibadet vid Markitta är årets stora sommarsuccé. 182 badande på en dag i 22 grader varmt vatten och myggfritt. Kommunbladet ger en stor ros till Markitta intresseförening som gjorde verklighet av en idé.

Foto : Lars Sundvall

Kungaresa på Inlandsbanan

Kungafamiljen kommer till Gällivare torsdag den 11 september kl 16.00.

De gör en tredagarsresa längs Inlandsbanan. Kungen inviger Inlandsbanestenen i Gällivare.

Sid 7

Jobb till arbetslösa

Nu satsar kommunen på att ge arbetslösa jobb.

Nya projekt startas för att skapa utveckling i kommunen.

Sid 3

Club Dundret bildas på Västkusten Sid 4

Feriejobb för 497 ungdomar kostar 3,3 miljoner kronor

I sommar har Gällivare kommun satsat 3,3 miljoner på ferie- och sommarjobb, främst till årskurs 9 och gymnasiet. För årskurs 9 gäller sex timmars dag under en tre veckors period.

360 gymnasie-, och 137 högstadiungdomar har i sommar fått jobb.

De har i lön: årskurs 9 tjänar 20 kr i timmen,

årskurs 1 på gymnasiet tjänar 35 kr i timmen, årskurs 2 tjänar 46 kr i timmen och årskurs 3 tjänar 58 kr i timmen.

Anna Nordvall som hade feriejobb fick i uppdrag att göra en artikel om feriejobb. Hon har bl a intervjuat kommunalrådet Märit Palo och Lars Nilsson, assistent vid Arbetsmarknadsavdelning.

Märit Palo
kommunalråd

Ja, jag har bl.a skött om två barn.

För att ge ungdomar arbetslivserfarenhet och ge dem en chans att tjäna en slant!

Pengarna räckte inte till det. inte till det.

Jag hade föreställningen att i stort sett alla fått sommarjobb.

Vi kommer att ha sommarjobb nästa sommar också.

Lars Nilsson, assistent vid
arbetsmarknadsavdelningen

Ja, på skogsplantering.

För att erbjuda meningsfull sysselsättning!

Sommarpraktiken finns ju kvar men i första hand åt årskurs nio.

Platserna räcker inte åt alla!

Nästa sommar kommer det att vara fler företag genom kommunen.

Har du haft något sommarjobb?

Varför satsar kommunen på ferie och sommarjobb?

Varför fick inte årskurs 7 och 8 några sommarjobb?

Det finns elever i årskurs 1 och 2 som inte har fått något, hur kommer det sig?

Hur kommer det att se ut nästa sommar?

MARIA FICK JOBB

Maria Nordvall gick ut årskurs 9 i våras, hon har sommarjobbat sedan hon gick ut sjuan bl.a. två somrar på Älvgårdens sjukhem. I sommar har hon jobbat på Gällivare kyrkogård

På kyrkogården fick hon och en kamrat kratta. Det var ganska enformigt tycker hon. Däremot tycker hon att det var bra att dom fick vara ute, "vi hade i allafall tur med vädret!" Hennes arbetstider var åtta till femton varje dag under tre veckor. Lönen på 20 kr i timmen tyckte hon inte var speciellt bra!

Hennes handledare, Elisabeth Wikman tycker hon var väldigt trevlig.

Maria Nordvall fick jobb vid Gällivare kyrkogård.

HANNA FICK INTE JOBB

Hanna Wiklund börjar årskurs åtta till hösten. I år har hon inte fått något sommarjobb eftersom årskurs nio i första hand skulle prioriteras till sommarjobbplatserna. Hon säger att hon är besviken, hon hade sett fram emot ett sommarjobb. - Det hade varit en nyttig erfarenhet och jag behöver pengarna!

Text: Anna Nordvall Foto: Lars Sundvall

Hanna Wiklund är ledsen över att hon inte fick något sommarjobb.

I Gällivare trakter...

Det börjar bli ruska. Höstfärger som brinner och väcker ett enormt intresse i Finland. Jag känner alltid en beundran för den finska sisun. De gör inte upp och satsar istället på det äkta. En opera mitt i ödemarken samlar 1500 personer kl 22.00 en augustikväll. De betalar 200 finska mark och upplevelsen är värt det tiotubbla. 90 miljoner finska mark satsas på att bygga Sankta Claus World i Rovaniemi. Det blir verkligen Jultomtens värld vid Polcirkeln. Vår vänort Kittilä talar om att bygga ut sina 10.000 turistbäddar till 15.000.

Vi hyllar den finska andan och hoppas att vi norrbottningar smittas av den genom att göra deras nationaldryck sima;

10 l vatten

1 kg brun farin

250 gr socker

2 citroner skivas

2 pk russin kärnfria

1/2 pk jäst

Koka vattnet i ett rostfritt kärl med citroner, socker och brun farin. Slå blandningen över russina och låt blandningen stå tills det är fingervarmt. Smula jäsen och rör om. Förvara rumsvarmt med lock under ett dygn. Sila drycken och njut av sima.

Lars Israelsson

Nya jobb till arbetslösa i kommunen

Gällivare kommun satsar intensivt för att skapa nya jobb till arbetslösa. Det är den viktigaste frågan och därför har en särskild arbetsmarknadsavdelning inrättats.

Återvinningscentrum, ung kraft, föreningarnas jobbcenter, textilverkstan och vackra Gällivare är några av de projekt som ska ge jobb åt arbetslösa.

Miljö skapar jobb

I f.d Däckias lokaler kommer ett återvinningscentrum att skapas. Restförädling skall ersätta slit och släng tiden. Nu gäller det att återvinna prylar som tidigare slängdes på soptippen. Kommunens alla gamla möbler kommer att slipas, lackas och målas. De används sedan på kommunens arbetsplatser eller köps av privatpersoner. Återvinningscentrum kommer att ge minst 30 personer jobb.

Staffan Isling är chef för arbetsmarknadsavdelningen (AMA).

Staffan Isling är chef för arbetsmarknadsavdelningen (AMA). Han sprudlar av idéer för att minska arbetslösheten i kommunen.

Staffan är tjänstledig från sin befattning som socialchef. Det är en bakgrund som är bra eftersom en av AMA:s verksamheter är att skapa jobb för personer som idag har socialbidrag.

Statens nya arbetsmarknadspolitik kommer också att bygga på att kommunerna får ett större ansvar för att bekämpa arbetslösheten.

Staffan jobbar redan nu med arbetsförmedlingen för att hitta former för samarbete som ger nya jobb.

80 brandposthuvar produceras

Tore Aspebo och Jerry Lagerqvist har i arbetat i tio år som arbetsledare för 20 personer. De är alltid igång med nya produkter och visar glatt upp brandposthuvar. 80 har tillverkats för att skydda brandposterna i byarna. De producerar produkter som används i den kommunala verksamheten.

Jerry Lagerqvist, Reino Johansson och Tore Aspebo visar stolt upp en av de brandposthuvar som har tillverkats.

Jimmy Johansson arbetar på Ung kraft med att registrera föremål till en databas.

Ung kraft ger handikappade jobb

Unga handikappade har fått jobb genom Ung kraft som finns i Hjortronet (f.d AMU). Handikapphinder som finns i vårt samhälle har inventerats och som sedan skall elimineras. Dataregistering av föremål görs i samarbete med Gällivare hembygdsmuseum. Synskadade får band som Ung kraft har producerat.

Textilverkstan skapar jobb åt kvinnor

Doris Johansson klipper till ett vackert som kommer att pryda ett fönster i en skola.

Textilverkstan finns i de nya lokalerna i Hjortronet. Det sjuder av kvinnlig verksamhet när tyg klipps och placeras i nötta stolar. De blir som nya och går en ny tid till

mötes i ett kommunalt kontor. Ett annat jobb är att sy gardiner till skolor.

Föreningarnas jobbcenter

Ett jobbcenter har skapats tillsammans med arbetsförmedlingen och föreningar. Tio personer har fått jobb för att bli riva gamla Freja-backen i Koskullskulle, förbättra Hedenspåret, reparera Plupps kåta, upprustning av Malmbergets Idrottspark samt guida i Kåkstan.

Föreningarna är mycket positiva till jobbcenter som ger bra anläggningar till föreningarna.

Den gamla dansbanan på hembygdsområdet har gjort sitt. Jim Rutqvist och John Törnblad river och bygger upp en dansbana som även blir en scen vid arrangemang.

Vackra Gällivare

Under sommaren har den yttre miljön inventeras vid lekplatser som ägs av Topbostäder. Syftet är rusta upp gamla lekplatser till bra och säkra lekmiljöer. Det skall bli rent, fint och vi ska vara stolta över vackra Gällivare är Staffan Islings tanke.

Klas Göran Isaksson och Olle Karlsson är anställda som inventerare av den yttre miljön.

Text : Lars Israelsson
Foto : Lars Sundvall

Samarbete över gränser och områden

Gällivare kommun har under 1990-talet skapat olika forum för samarbete mellan kommuner, företag, föreningar och personer inom och utanför vårt land. Det kan ibland vara svårt att förklara vilken form av samarbete som ett projekt finns inom. Missförstånd uppstår lätt och därför vill kommunbladet beskriva kommunens olika former av samarbete.

Vänortssamarbete med andra länder

Gällivare kommun har tre officiella vänorter. Kirovsk kommun i Ryssland, Kittilä kommun i Finland, Vågans kommun i Norge. Vi har med dessa tre kommuner vänortsprogram som klargör vilka områden som det sker ett samarbete inom. Vänortsprogrammen bygger på att det sker vissa år ett mera intensivt samarbete med vänortsdagar i de olika kommunerna. 1994-1995 var satsningen Kirovsk, 1996-1997 Vågan och 1998-

Kirovsk

Stad, c:a 25 mil från Murmansk. 58 000 invånare. Gruvort med apatit. Skidstadion med längdåkning och alpint.

1999 blir det Kittilä kommun. Givetvis sker det ett regelbundet utbyte mellan kommunerna inom andra områden.

I slutet av augusti besökte 50 Gällivarebor vänorten Kittilä och upplevde två intressanta dagar. Ett folkligt samarbete har alltid präglat vårt samarbete med vänorterna.

Våra planer för framtiden är att tillskapa ytterligare en vänort inom Nederlän-

Kittilä

Kommun i Finland, c:a 25 mil från Gällivare. 6 000 invånare. Jordbruk, Småindustrier. Turistort med c:a 10 000 turistbäddar.

derna. Vår målsättning är att presentera ett konkret förslag under vintern 1997.

Samarbete inom speciella projekt med andra länder

Vi har också ett samarbete med andra kommuner och regioner inom speciella projekt. Gällivare kommun deltog i ett partnersamarbete med kommuner i bl a Lettland, Skottland, England och Frankrike. Välkommaskolan har ett samarbete med en tjeckisk skola som även har varit på besök i Gällivare. Ungdområdet har besökt Italien (Perugia) i ett samarbetsprojekt med ungdomar i Europa. Expandum har besökts av företag från Sodankylä. Syftet med detta besök var att skapa ett industriellt samarbete mellan företagen.

Det sker inom olika EU-områden och samarbetet växer och även avslutas p.g.a. projektets tid.

Vågan

Kommun i Norge på Lofoten, c:a 15 mil från Narvik, 9 400 invånare. Centralort Svolveaer, Fiskeindustri.

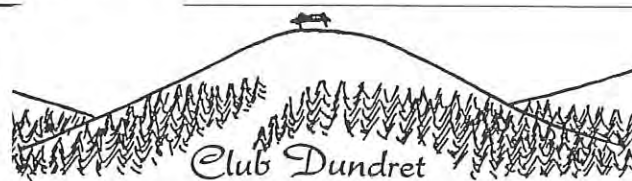
Stor ungdomskonferens i Gällivare

Våra planer för vintern är att skapa samarbetsprojekt inom speciellt ungdomsområdet. Gällivare står som värd för en ungdomskonferens och givetvis skall vi inbjuda kommuner till oss för att visa upp våra ungdomsprojekt. Detta kan te x ske med Liljeholmens stadsdelsnämnd liksom Järfälla kommun och andra kommuner som visat intresse för vårt ungdomssarbete. Samarbete skapar nya kontakter som ger ringar på vatten. Nya idéer växer och blir en verklighet som är till fördel för alla

Gällivares satsningar på ungdomar väcker uppmärksamhet i andra kommuner. Michael Johansson presenterar sin nya CD-rom skiva vid en ungdomskonferens i slutet av november i Gällivare.

Foto: Lars Sundvall

Club Dundret i Stockholm och Västskusten

Gällivare kommun har alltid betonat vikten av samarbete med våra utflyttare. Under de senaste 30 åren har det flyttat lika mycket personer som det finns i vår kommun. 22.000 personer bor utanför våra gränser men deras rötter kommer från Gällivare kommun. De har alltid betonat vikten av kontakt med Gällivare. Kontakten med Gällivare sker dels via Kommunbladet dels via Club Dundret träffar. Club Dundret i Stockholm samlade t ex 300 personer vid sin förra hösträff. Club Dundret Väst samlade 43 utflyttare vid sin första träff i augusti i Halmstad. Club Dundret Stockholm kontaktperson i Stockholm är Harald Wilén tel 08-7156632 och Club Dundret Väst Jan-Erik Jäderblom tel 035-49243. Under hösten kommer den sedvanliga Club Dundret festen i Stockholm att anordnas. En träff kommer också att anordnas på västkusten för våra utflyttare.

J.P. Nyströms

J P Nyströms spelar på heltid under hösten.

Deras turneplan är : 11 sept. Stockholm Mosebackekrogen, 12 september Göteborg Allégården, 13 sept. Örebro, 16 sept Luleå, 23 sept Kiruna LKAB, 24 sept. Svappavaara, 25 sept Luleå Shoppingcenter, 26 sept. TV Norrbotten, 27 sept Luleå Norrbottens museum och 29 sept. Luleå Ebeneser .

Missa inte tillfället att se och höra J P Nyströms från Malmberget.

Mannen från provinsen

På spaning i Luleå

Den 21 Augusti sitter jag på en uteservering i Luleå och äter italiensk pastasallad till lunch. Björkarna rasslar sensomrigt och längre bort på Storgatan hörs en positivhalare. Åt andra hållet ligger fler uteserveringar där man kan beställa äkta capuccino eller en gin o tonic. På cigarraffären i Wasacity finns det fina kubanska cigarrer som har rätt fuktighet. Ytterligare längre bort finns affärer där man kan köpa armanisliplar och Loydskor. Detta är Luleå 1997.

1982 bodde jag i Stockholm och då fanns en, säger en, uteservering (Vid Bäckahästen). På femton år har vi importerat intryck och företeelser från utlandet i sådan fart att man numera hojtar till av förvåning när man hittar bruna bönor med fläsk på lunchmenyn. Man har till och med fått människor som bor i ett land med förmodligen världens bästa vatten att köpa läskigt mineralvatten i plastflaskor.

Och fort lär man sig att det skall finnas tacos på Domus och man blir sur när det inte finns oliver på bensinmacken...

Är det så här överallt nuförtiden? Så klart inte. Man kan till exempel inte köpa oliver på macken i Porjus, därför att det inte finns någon mack där längre. På affären i Sirknäs finns det inga tacos; ingenting annat heller. Rörelsen är nedlagd och huset är till salu.

Man måste alltså till Luleå nuförtiden eller helst till Stockholm. Och på något sätt verkar det som

det gäller allt. All verksamhet verkar ske i städerna och övriga Sverige är förvandlat till en park där stadsmänniskorna förväntas turista och på så sätt göra landsorten lönsam.

En och annan basnäring finns fortfarande kvar i periferin och är naturligtvis oerhört viktig för Sveriges ekonomi. Men de kräver nästan inga människor längre. Hur har produktiviteten per anställd förändrats i LKAB sen sextiotalet? Hur många skogsarbetare finns det "på backen" i dag?

Internet är naturligtvis frälsningen. Då kan man sitta i Tjautjas och sälja medicinska produkter till Japan. Men vem vill sitta som Robinson Kruse i Tjautjas, när alla man känner sitter på uteserveringar i Stockholm och dricker winecoolers?

Förr om åren byggde folk sommarstuga i Sikträsk och satt där för sig själva och när de inte reparerade, byggde ut eller grävde i potatislandet, så spejade de ut genom fönstret och uppenbarade sig någon annan än stuggrannen, drog man ned rullgardinen. Nuförtiden verkar det som om folk vistas i stugan bara därför att de får dåligt samvete om de inte gör det. Hellre då fara till Luleå på Ledinkonsert eller dansa och le i Piteå. Alltmedan Barnens Dag och eldfesten på Nunis blir allt ointressantare.

Vad skall vi göra åt det här? Skall man göra nånting åt det? Vill man göra nånting?

Människor drar sig tydligen till människor nuförtiden - inget ovanligt, så är det över hela världen. Det är bara här vi har varit enstöringar så länge. En spanjor skulle dö i en stuga i Tammok. Han vill sitta med sina vänner på Placa Mayor i Madrid och titta på folk.

Men myntet har två sidor. Många människor på samma yta innebär konkurrens om allt. I Portofino i Italien kostar parkeringen 400 kr i timmen. Ett hus på Östermalm i Luleå kostar 1,6 miljoner trots att det måste repareras grundligt.

Och omvänt. Få människor innebär en otrolig lyx i vissa sammanhang. Det finns rum på hotellet. Inga bilar på vägarna. Huspriserna blir överkomliga... Varför talar vi inte om det för omvärlden? Bakom Välkomma kan du vandra till ishavs-kusten utan att möta en människa. På Nex hotell får du den snabbaste och trevligaste servicen i världen därför att gästerna är så få jämfört med på La Coupole i Paris. Här parkerar du alltid gratis och vill du höra hur tystnad låter kan vi köra ut dig på en myr bakom Dundret en februarinatt. På Björnfallan har vi slutat slå ned folk som inte ser ut som vi. Nuförtiden tas alla hjärtligt emot för vi är så få och framtiden är ni som kommer hit. I Gällivare kommer du aldrig att hitta en kö till någonting!

Det är kanske så att malm, skog och vattenkraft i all ära, men det är människor som är den verkliga naturtillgången. Och vi måste ta hand om dem. De som bor här, så att de stannar; de som besöker oss så att de trivs; och de som reser så att de återvänder...

Jag reser mig nu för att gå från uteserveringen. Det är kö till toaletten. En kvinna från det stora sällskapet bordet bredvid har askat på mina nya jeans. Positivt är ostämt och karlfan slutar aldrig. Jag kunde ta en öl, men det är kö. Cyklisterna ringer ilsket när jag korsar cykelbanan. Hade tänkt gå på bio i kväll, men biljetterna är slut. Ändå skall man betänka att Luleå är en väldigt, väldigt liten stad.

Svante Lindqvist

De tre kulturernas ortnamn

Begreppet ortnamn innebär inte bara ett namn på ett samhälle, by, plats eller boställe utan hit räknas också alla naturgeografiska namn på både stora objekt såsom berg, sjöar, älvar, bäckar, myrar och också mindre som vikar, holmar, fiskeplatser, kullar, odlingar, ängar, kjojer; ja t o m enskilda stenar eller träd kan vara namngivna. Namnen har getts av de första inbyggarna och är faktiskt historiska dokument, som man kan jämföras med andra minnesmärken och fornfynd. Hela Sveriges ortnamnsskatt finns samlad i ortnamnsarkiven. Arkivet för Norr-, och Västerbotten finns i Umeå och heter DIALEKT-, ORTNAMNS- och FORNMINNESARKIVET (DAUM).

Att ortnamnen verkligen är en kulturskatt visar det faktum att regeringen i maj i år gett ett förslag till skydd av ortnamnen i den s.k. kulturminneslagen, som skall behandlas av riksdagen i höst. I den sägs att vid statlig och kommunal verksamhet skall god ortnamnsed iakttas. Hävdvunna namn skall inte utan starka skäl ändras till form eller syftning.

För Gällivare (och även Kiruna) kommun är situationen unik, ty här bottnar ortnamnen i tre kulturer, den samiska, den finska och den svenska. Det blir extra komplicerat när skillnaden mellan språken är så stor som t ex mellan samiskan och svenskan. Genom Gällivare kommun går också en gräns mellan

två samiska dialekter, lulesamiskan och nordsamiskan och dessa har skillnader i ordsfatt och stavning. Dessutom har stavningen av samiska ord ändrats genom tiderna, och en revidering pågår även nu.

De finska och samiska ortnamnen, som finns på våra kartor, är ofta "felstavade". Orsaken kan vara att kartograferna helt enkelt skrivit fel eller kanske tolkat sagesmännen fel på grund av språksvårigheterna. Upptecknarna var ju svensktalande och inte alltid kunniga i finska eller samiska. Namnen är oftast mycket gamla, språken har förändrats och ord kan helt ha kommit ur bruk.

Så att "översätta" våra finska och samiska ortnamn till svenska är mycket svårt, och i många fall är det omöjligt att härleda betydelsen av ett ortnamn, även om det finns hjälpmedel, som t ex skrifter av Björn Collinder och Helmer Grundström. Ortsborna är en viktig källa förstås; särskild de äldre känner ofta till ursprunget och betydelsen av namnen i deras omgivning.

Det är intressant kunskap som finns i ortnamnen. De vanligaste naturgeografiska namnen är **beskrivande**, de säger helt enkelt något om utseende; **Isovaara** är ett stort berg, **Storberget**; **Syvjärvi** är en djup sjö, **Djupsjön**; **Juovvakielas** är rik på stenskravel, **Skravelheden**; **Kåptåjaure** är bred, **Bredsjön** osv.

SOL, BAD OCH CYKLING

Sommaren 1997 blev en rekordsommar. Solen lyste från en blå himmel. Det var varmt långt in i augusti. I Markkita blev en grusgrop en badsjö. Det kom badare från hela kommunen till Tolkibadet. Svanparken och Laponialoppet tillhör också sommarens segrare.

Tolkibadet vid Markkita blev en succé

En flera år gammal idé blev sommarens succé. Vid ett möte beslöt medlemmarna i Markkita intresseförening att bygga en badsjö i ett grustag. Byns entreprenörer ställde upp och badsjön växte fram ur grusgropen vid Tolkijokkivägen strax utanför Markkita.

Länsstyrelsen var positiv till att återställa en grusgrop till en fin badsjö. Henrik Lehtipalo, ordförande i intresseföreningen säger att det är tack vare en

fungerande demokrati som det har fungerat så bra. Alla har hjälpt till och nu kommer badsjön att även få en tennisplan, beachvolleyplan, och lekpark. I sommar var det 182 personer som badade en dag, 22 grader varmt i vattnet och myggfritt, berättar Henrik Lehtipalo som gärna ser att andra orter i Norrbotten gör badsjöar av grusgropar.

Henrik Lehtipalo är glad över att demokratin fungerar så bra i Markkita intresseförening. Badsjön blev en verklighet på grund av Markkitabornas 100 % iga medverkan, säger Henrik. Foto: Lars Sundvall

Laponialoppet blev en framgång

Lördag den 28 juni startade cirka 200 cyklister från Ritsem. 19 mil var sträckan till Gällivare. Världsarvet Lapponia bjöd på vackert väder och många av cyklisterna ansåg att det är en av Sveriges vackraste tävlingar. I Gällivare var det fest när cyklisterna kom i mål. Arrangörerna vill gärna fortsätta med

Laponialoppet till nästa sommar.

Svanparkens dag - ett nytt arrangemang

Erik Isaksson tyckte i juni att det var trist att Svanparkens gamla gruvstuga inte användes som kafé. Han ordnade ett möte med 40 malmöbor. De beslöt att ordna en Svanparkens dag.

Flera hundra personer kom och fick se Ragnar Ödmans konstverk, lyssna på Hilding och hans vänners musik, Rallarna med allsång, men framförallt köpa våfflor och njuta av allt det fina som finns i Svanparken. Erik anser att Svanparkens gruvstuga bör öppnas som kaffeservering nästa sommar.

Kungafamiljen reser längs Inlandsbanan

I tre dagar kommer kung Carl Gustav, drottning Silvia och kronprinsessan Victoria att åka längs Inlandsbanan. De vill uppleva och se Inlandsbanan. Torsdag den 11 september klockan 16.00 kommer de till Gällivare. Kungen skall inviga Inlandsbanestenen - en hyllning av Inlandsbanans 1067 km till Mora.

Under hösten blir det beslut i riksdagen om Inlandsbanans framtid. Det är många fördomar som finns om Inlandsbanan. Fördomar som är felaktiga och som måste bemötas.

6 VANLIGA FÖRDOMAR OM INLANDSBANAN

1. "Inlandsbanan går utanför samhällena, i trakter där ingen bor"

Fel. Inlandsbanan går genom 20 kommuner. 15 kommuner har sitt kommuncentrum vid banan. Ofta är orterna dessutom byggda så att banan och stationerna utgör centrala inslag i samhällsbilden. Inlandsbanans kommuner har ca 250 000 invånare.

2. "Godstrafiken på Inlandsbanan är ett regionalt intresse enbart för kommunerna längs banan"

Fel. 98 procent av det gods som transporteras på Inlandsbanan har destinationer i andra delar av landet eller utomlands. Hälften av de vagnslaster som lämnar Östersund för vidare transport på Mittbanan /Stambanan kommer från Inlandsbanan. Totalt lämnar 37000 vagnslaster Inlandsbanan för vidare transport på stommätet och trenden pekar entydigt mot fortsatt ökning.

3. "När Botniabanen byggs blir Inlandsbanan överflödig"

Fel. Botniabanen kommer att leda till att järnvägens andel av transportererna ökar i hela Norrland. Likaså är det mycket sannolikt att Inlands-, och tvärbanornas andel av transportererna till kusten kommer att öka när fler kustindustrier får tillgång till järnväg. Den växande trafiken med norskt gods och med varor från nordvästra Ryssland, ställer också ökade krav på järnvägskapaciteten i Norrland.

4. "Eftersom Inlandsbanan inte är elektrifierad har den inga miljöfördelar"

Fel. Ett diesellok på Inlandsbanan kan dra lika mycket gods som 25 lastbilar och ger betydligt mindre utsläpp per fraktat ton. Dessutom driver IBAB ett aktivt arbete för att kartlägga och åtgärda alla miljöproblem. På persontrafiksidan ska försök med etanoldrift inledas, och ett utvecklingsarbete pågår där i samarbete med andra Volvo. I ett senare steg ska nya motorer och bränslen tas fram även på godssidan.

Inlandsbanan bjuder på 1067 km genom Sveriges vackraste natur.

Foto: Kjell E Lundberg

5. "Inlandsbanan är gammal och av dålig standard"

Fel. Standarden har aldrig varit bättre. De senaste åren har omfattande förbättringar genomförts och det finns konkreta planer på upprustning av flera sträckor. Redan idag klarar stora delar av banan 22,5 tons axeltryck och avsikten är att höja det tillåtna axeltrycket på hela banan till minst 25 ton.

6. "Det kostar skattebetalarna stora pengar att hålla Inlandsbanan under armarna"

Fel. Inlandsbanan hålls inte "under armarna" Inlandsbanan AB (IBAB) får som Banverket statliga anslag till drift och underhåll av banan. IBAB har enligt riksdagens revisorer visat hög effektivitet, och kan med anslag på ca 60 miljoner per år sköta mer än 100 mil järnväg från Mora till Gällivare. I riksdagsbeslutet om Inlandsbanan 1992 anslags 135 miljoner kronor för utveckling av banan under fem år. Dessa pengar

har använts bland annat för inköp av lok och till att bygga upp turisttrafiken. De har därmed bidragit till att ge Inlandsbanan en god utgångspunkt för vidare satsningar, med sikte på 2000-talet.

GÄLLIVARE OCH INLANDSBANAN

Gällivare är start eller avslutning på Inlandsbanan. Vi beräknar att ca 10.000 resenärer kommer till Gällivare med Inlandsbanan under en sommar. De stannar minst två dagar i samhället och handlar för ca 9 miljoner. 1992 gjorde Friska Gällivare ekonomisk förening en prognos över hur Gällivares turism skulle drabbas vid en nedläggning av Inlandsbanan. Vandrarhemmet, lapphärberget och privata värdar minskar sin omsättning med 50%. Restauranger och caféer minskar med 40%. Turistbyråns bussurer i samhället minskar med 50%.

Gällivare är alltså mycket beroende av Inlandsbanan och därför är ett positivt beslut av riksdagen av stor betydelse för Gällivare.

KUNGARESAN EFTER INLANDSBANAN

Kungafamiljen startar sin resa längs Inlandsbanan den 9 september. Det blir besök av sevärdheterna längs banan. Torsdag den 11 september kommer tåget till Gällivare järnvägsstation kl 16.00. Kungen och drottningen får träffa Erling Johansson och se hans Inlandsbanebilder i kulturvagnen. Musik bjuds av elever från musikskolan samt Visavi. Kungen inviger Inlandsbanestenen som består av ett block sandsten från Mora och hematitmalm från Malmberget. Rolf Svala och Tord Pettersson från Malmberget har utformat Inlandsbanestenen. Kronprinsessan Victoria bjuds på ett speciellt ungdomsprogram av Gällivare kommuns ungdomsråd.

- Det händer i Friska Gällivare -

September

8-31	Bert Sandström - konstupställning	Centralskolans kafé
9-14	Noas Express-utställningståget	Järnvägsstation
NOAS ett utställningståg från Tisd.-fred. den 9-12 sept. kl 11.30-12.20 <i>express</i> Riksutställningar och SJ Lördag den 13 september kl 12.00-16.00 Söndag den 14 september kl 11.00-15.00		
11	Kungen, drottningen, kronprinsan kommer till Gällivare. Invigning av Inlandsbanestenen	Järnvägsstation
14-24	Björn Blomberg, konstupställning	Adolf Henriksson hallen
17	Hopp om livet - Teater Scratch	Gällivare Folkets Hus
20	Tävling för hundar "Insparken"	BHK Malmens klubbstuga
23	Gammeldans och gillesdanser	Gällivare Folkets Hus
25	Jazzkonsert/musikcafé med Monica Borrfor's Quintett	
25	Filmstudion "Drömmarnas horisont"	Blå Forell
27	Invigning av Ridhuset med Anders Gernandt	Ridhuset

Oktober

2	Fiesta Mexicana - 40 dansare/musiker	Malmbergets Folkets Hus
2	Filmstudion "De omutbara"	Blå Forell
3-4	Släktforskardagar	Gällivare Folkets Hus
16	Filmstudion "Moln på drift"	Blå Forell
18-30	Eva Hagström - konstupställning	Gällivare hembygdsmuseum
18	Qulity - Irländsk folkmusik	Gällivare Folkets Hus
22	Dance Company "En dans föreställning"	Blå Forell
23	Filmstudion "Land och frihet"	Blå Forell
26-31	Wilke Adolfsson - konstupställning	Adolf Henriksson hallen
30	Filmstudion "A terra cotta Warrior"	Blå Forell

Tuoddarvillan i Malmberget har oregelbundet öppet under sept. Oktober-November är Tuoddarvillan öppen som tidigare Mån-Onsd 12.00-15.00, Torsdag 15.00-18.00

Koskullskulle 100 År 1998

Koskullskulle samhälle fyller 100 år nästa år. 13-19 juni firas hundraåringen med revy, upptäckresor, foto-, och konstupställning, jubileumsskrift och mycket mera. Kos AIF är samordnare och de söker en lämplig projektledare. Är du intresserad - kontakta Maria på Arbetsförmedlingen.

November

1-31	Anette Larsson - konstupställning	Centralskolans kafé
1-16	Eva Hagström - konstupställning	Gällivare hembygdsmuseum
1-5	Wilke Adolfsson - konstupställning	Gällivare hembygdsmuseum
6	Filmstudion "Zero kelvin"	Blå Forell
12	Filmstudion "Fisher king"	Blå Forell
14	Alla var där! - Riksteatern	Blå Forell
20	Filmstudion "Döden och friheten"	Blå Forell
29	Kulturnatt med konst och musik	Gällivare hembygdsmuseum/ Centralskolans kafé
30	Marlene Fors, konstupställning	Adolf Henriksson hallen
30	Julmässa Julmarknad	Hembygdsområdet Malmbergets kåkstan

Nya ridhuset invigs!

Gällivares största fritidsgård - Gällivare ridhus - har byggts ut.

Lördag den 27 september blir det stor invigning med musik av Malmbergets Musikkår, riduppvisningar och visning av ridhuset. Invigningstalet hålls av ridsportens röst Ander Gernandt. Han med ett skorrande r, ett långt utdraget a och ett hett engagemang. Anders är trots sitt skorrande en äkta norrbottning - född i Norrbotten.

Det blir en stor festdag för Ridklubben Dundret som ska ha stort beröm för sitt arbete med ridsporten i vår kommun. De har lagt ned tusentals timmar för att få en anläggning som är av högsta klass.

Ridhuset är Gällivares största fritidsgård. Ungdomar i hundratals får arbeta med hästar och delta i tävlingar. Ridklubben Dundrets anläggning håller högsta klass och hästar och ungdomar trivs i det nya ridhuset.

Foto: Lars Sundvall

Vill din förening vara med i händelsekalendern? Sänd in dina uppgifter till Gällivare kommun Kultur och fritidskontoret Ann-Helen Mickelzon 982 81 Gällivare.

Ansvarig utgivare: Ralph Forsberg
Redaktör: Lars Israelsson Gällivare kommun
 982 81 Gällivare tel 0970-18115
E-post: lars.israelsson@gellivare.se
Produktion: Tryckparken AB, Gällivare